

KATEDRA IRODALOMVERSENY

ROVATVEZETŐ: TÓTH MÓNICA, 93011 TOPOLNÍKY, CHLADNÁ 84, katedrapolgaritarsulas@gmail.com

2. FORDULÓ – II. KATEGÓRIA

MEGOLDÁSOK

Tisztelt Kollégák, kedves Versenyzők!

Az általam feltüntetett megoldások mellett természetesen minden helyesen megindokolt, valós megfejtést elfogadok.

I. FELADAT: IDÉZET-NYOMOZÓ

1. Mégis mit gondolsz, hová vezet a te állítólagos átjáród?

🔍 Ki mondta? **Pásztor Amália**

Kinek / kiknek mondta? **Ferenczy Miksának** (vagyis eredeti neve: Gróf medgyesi Somogyi Miksa Béla)

És miért hangzott el az alábbi idézet?

Miksa az ajtó zárjával bajlódott. Ami ledöbbsent Miksán, aki olyannak tűnt, mintha egy törökönvből lépett volna ki, a korhú ruhái sokkal jobban passzoltak rá, mint a farmer meg a feliratos pulcsik. Ekkor tette fel a kérdést Miksának, aki a válaszában 1852. február elsejét nevezte meg.

2. Csak nem színdarabra készülnek?

🔍 Ki mondta? **Margit néni**

Kinek / kiknek mondta? **Dobó László atyának, a kis Miksának**

És miért hangzott el az alábbi idézet?

László atya 2012. január 13-án talált rá Miksára a bakonyjókai templomban. Megígérte Miksának, hogy hazaviszi a kocsijával. Az utcán azonban nem egy lovaskocsi, hanem egy félbevágott tojáshoz hasonló valami állt, aminek ablakai voltak. Miksa egy szörnyeteget látott a kocsi helyén. Ekkor szólította meg az atyát Margit néni, aki az előtte álló Miksát 19. századi öltözetben látta meg. A fenti kérdés emiatt hangzott el, ill. azért, mert a néni aggódott, hogy nem neki szóltak a jelmezek megvarrása végett. Valószínűleg a riválisára, Tompánéra gondolt, amikor meglátta a furcsa öltözetű fiút.

3. Kimondottan extrém élmény!

🔍 Ki mondta? **Ferenczy Miksa**

Kinek / kiknek mondta? **Pásztor Amáliának (Amynek)**

És miért hangzott el az alábbi idézet?

Amália a Pro Patria bronzképet tapogatta végig az ujjával. Közben lelkiismeret-furdalás gyötörte: szabad-e neki összetapogatni a hősök tiszteletére emelt emlékművet, nem számít-e kegyeletsértésnek... közben suttogást hallott, Miksa pedig lyukat égetett a hátába, úgy figyelte Amy tevékenységét. Amália ezt megelégedte, és megkérdezte Miksától: Jó nézni, ahogy egy angyalt molesztálok? Erre a kérdésre válaszolta Miksa: **Kimondottan extrém élmény!**

4. Beütötte a fejedet, fiam?

 Ki mondta? **Dobó László atya**

Kinek / kiknek mondta? **Somogyi Miksa Bélának**

És miért hangzott el az alábbi idézet?

Miksa érdeklődik, hogy hol van a pap kocsija, mármint a lovaskocsija. Ehelyett egy szürke szörnyeteget lát, amely egy félbevágott főtt tojáshoz hasonlít, ablakai vannak, mint egy háznak és négy vastag kereke. Teljesen elképed, ilyet még nem látott. A pap azt hiszi, beütötte a fejét – nem ismeri fel az autót, ami ott áll pont a kisfiú előtt.

5. Éjfél után ütött egyet, már egy nappal értünk többet.

 Ki mondta? órákiáltó

Kinek / kiknek mondta?

a) **A feletteseinek**

b) **Miksának és Miminek**

És miért hangzott el az alábbi idézet?

a) A 19. században az órákiáltó vigyázott a rendre. Ő volt a bakter, akinek minden órában el kellett kiáltania a pontos időt, hogy a felettesei ellenőrizhessék, nem alszik-e munkavégzés helyett.

b) Ez nem egyértelmű a szövegből, azonban ha látta a múltba érkező Miksáékat, akár mondhatta is nekik, egy fiatalembernek és hölgynek, akik nem éppen illő módon (kettesben nem mutatkozhattak volna) éjjel ólálkodtak a faluban. Ő pedig a rend őre volt.

6. Jó volt a buli, fiatalok?

 Ki mondta? **Ferenczy Miksa nevelőanyukája**

Kinek / kiknek mondta? **Miksának és Amáliának**

És miért hangzott el az alábbi idézet?

Miksa és Ami múltbéli kalandja hamar véget ért, menekülniük kellett a rendfenntartó órákiáltó elől, aki rájuk lőtt. Hogyan jutnak haza éjjel a suliból? Miksa anyukája ment értük, hiszen úgy tudta: Miksa tagja egy hagyományörző klubnak, amely beöltöztös bulit szervez. A kérdése tehát a beöltöztös buli milyenségére irányult.

7. Tudtam én, hogy végül megtörsz!

 Ki mondta? **Borka**

Kinek / kiknek mondta? **Amáliának**

És miért hangzott el az alábbi idézet?

Krisz a büfénél arról pletykált, hogy Ami és Miksa randiztak a Ricsiben. Koppány Martina ezt újságolta

Borkának, aki erre Aminak szegezte ezt a mondatát: Tudtam én, hogy végül megtörsz! Borka ugyanis Miksa megjelenésétől kezdve húzza Amit a fiúval. Tehát Ami már nem tud ellenállni a fiúnak, beadta a derekát.

II. FELADAT: INTERTEXTUÁLIS NYOMOZÁS

1. utalás

„Ágnes asszony a patakban
Fehér lepedőjét mossa.
Fehér leplét, véres leplét
A futó hab elkapdossa.
Oh! Irgalom atyja, ne hagyj el!”

a) Ki a mű szerzője? **Arany János**

b) A mű címe: Ágnes **asszony**

c) Műfaja: **ballada**

d) **Szerintetek a vers milyen célzattal került be a műbe? Hogyan tudtok párhuzamot vonni a regény cselekményével?**

Az Arany-ballada története párhuzamba hozható Miksa családi sztorijával. Megerősödve kell visszatérnie a múltba, hogy megakadályozza két ember halálát: apját és Szalmássyné Mácsay Klára férjét. Apja ugyanis szerelmi viszonyt folytatott Szalmássynéval, akinek megölte a férjét, ezért akasztófára kerül. Miksa ezért tudta akkora átéléssel szavalni a balladát, hiszen érintett volt egy ugyan ilyen ügyben apja által.

Miksa magában csak Ágnes asszonynak hívja Szalmássynét, hiszen Ágnes asszony szeretője megölte a férjét, akárcsak az ő apja Klaráét.

Milyen célzattal került be a műbe az Arany-ballada? Egyrészt kiderül a Miksa-féle előadásból, hogy a fiú igenis érintett az ügyben. Az író ezzel is közelebb hozza a két fiataalt egymáshoz. Az Ágnes asszony-sztorin keresztül ugyanis Ami jobban megérti Miksa szándékait, elfogadóbb lesz, belemegy a betörésbe, nyitottabbá válik.

2. utalás

Miksa mindig is GRIFFENDÉLES akart lenni.

a) Milyen alkotásból származik a kifejezés, melyik műre utal?

J. K. Rowling: Harry Potter és a bölcsek köve

b) Mit jelent a kifejezés?

A Griffendél szó a griffmadárból származik. Legendás bestia, a feje és a szárnyai olyanok, mint a sasé, míg a teste egy oroszláné. Egyértelmű, hogy a bátor Griffendél-ház jelképe az oroszlán, és ráadásul vörös oroszlán.

Harryt a süveg a Mardekárba akarja küldeni, de mivel ő sok rosszat hallott már a házról, tiltakozik, így végül a Griffendélbe kerül. – Miksa is úgy érzi, Mardekárba kerülne, de a Griffendélt választja.

3. utalás

„Istennek, hazának, tudománynak!”

a) Kitől származik az idézet? **Jókai Mór**

b) A regényben hol olvasható? **A református gimnázium főkapuja felett a három emelet magas homlokzaton olvasható a fenti idézet.**

4. utalás**„Én lettem Marty McFly!”**a) Ki mondta az alábbi mondatot? **Pásztor Amália**

b) Milyen művészeti alkotásban szerepelt Marty McFly?

Egy filmben, a Vissza a jövőbe c. filmtrilógia főszereplőjét hívták így.

c) Vajon mire utalhatott e mondattal a szereplő?

Az időutazás fogalma Ami eszébe juttatta Marty McFly-t, aki Dr. Emmett Brown időgépével 1985-be, majd 1955-be utazik vissza. Ami, akár Matry is lehetne, ha időutazásra kerül sor.

5. utalás**Igen, láttam a Pillangó-hatást.**a) Ki mondta? **PÁSZTOR AMÁLIA**

b) Mit látott valójában a szereplő?

A bronz dombormű eltűnt, és a timpanont formáló márvány keretben egy lyuk tűnt fel idegen, lámpákkal haloványan megvilágított tér, fekete égbolt millió csillaggal.

c) Mire gondolt a szereplő, mikor ezt mondta, gondolta?

A pillangóhatás azt jelenti, hogy egy aprócska döntésünk megváltoztathatja a jövőbeli sorsunkat. Amália azon aggódott, hogy Miksa valami hülyeséget csinál a múltban, és ezzel megváltoztatja a jövőt, mint a filmbeli Evan, aki meg akarta javítani a múltat, de rájött, hogy egy aprócska változtatás is beláthatatlan következményekkel járhat. Ezt nem akarta Amália, ezért nem hagyhatta, hogy Miksa egyedül menjen vissza a múltba, követnie kellett, és vigyáznia rá.

(- A káoszelmélet egyik fogalma, amely szerint egy apró, jelentéktelen kezdeti esemény (például egy pillangó szárnyának megrebbenése) hatalmas, előre nem látható következményekkel járhat később.

- Alkalmazás: A mindennapi életben arra utal, hogy egy kis döntés vagy cselekedet alapvetően megváltoztathatja a jövőbeli sorsunkat.

- Példa: Ha elfogadunk egy meghívást egy olyan társaságba, ahol alig ismerünk valakit, ez a döntés számos új kapcsolatot, élményt és végső soron sorsfordító változást hozhat az életünkbe.

A FILM arról szól, hogy egy fiatalember, Evan, a gyerekkori emlékezetkieséseit kutatva felfedezi, hogy képes visszautazni a múltba, hogy megváltoztasson bizonyos eseményeket. Azonban minden egyes alkalommal, amikor megpróbálja megjavítani a múltat, váratlanul új és még rosszabb problémák jönnek létre a jelenben, ami rávilágít arra, hogy egy apró változtatás is beláthatatlan következményekkel járhat.)

III. FELADAT: SZÓVADÁSZAT**1. körülírás:**

Mitikus lény, amely állítólag Amerika egyes tájain él, és állatok véréből szívja. A neve spanyol eredetű.

Megoldás: **CSUPAKABRA****2. körülírás:**

Olyan ember, aki másnak adja ki magát, mint aki valójában. Szándékosan félrevezeti a környezetét, hogy előnyhöz jusson vagy titkoljon valamit. Lehet szélhámos, csaló, álcázott szereplő – valaki, aki megjátszik egy személyiséget, hogy elrejtse az igazi kilétét.

Megoldás: **IMPOSZTOR****3. körülírás:**

A magyar néphiedelem szerint ez egy különös, sötét természetfeletti lény, amely éjszaka jelenik meg, és gyakran álomban vagy alvás közben „nyomasztja” az embert. Néha gonosz szellem, máskor szerelmes démonként vagy „égi kísértetként” jelenik meg. Úgy tartották, ráül az ember mellkasára, megnehezíti a lélegzetvételt, és rossz álmokat hoz.

Megoldás: **LIDÉRC**

4. körülírás:

Olyan lelkiállapot vagy érzés, amikor valaki azt hiszi, hogy mások titokban figyelik, ellene áskálódnak vagy ártani akarnak neki – még akkor is, ha erre nincs valódi bizonyíték. Az ilyen ember gyakran gyanakvó, bizalmatlan, és túl sokat gondolkodik azon, hogy vajon ki mit tervez ellene.

Megoldás: **PARANOIA**

5. körülírás:

Egy régi időkből használt hangos bejelentő, figyelmeztető személy, aki például éjszaka járta a települést, és óránként kiáltotta, mennyi az idő, vagy ha veszély közeledett (pl. tűz, vihar, támadás). Feladata volt a figyelemfelkeltés és a közbiztonság biztosítása, gyakran kolomppal, kürttel vagy kiáltással.

Megoldás: **ÓRAKIÁLTÓ**

6. körülírás:

Régi, hagyományos ruhadarab, amely főleg férfiak viseltek.

Laza szabású nadrág, amely általában bő, a térd alatt bővülő, és kényelmes viseletet biztosít.

Megoldás: **PANTALLÓ**

7. körülírás:

Egy régi, hagyományos táblára vagy jelre utal, amelyet az üzletek, boltok, vagy műhelyek elé helyeztek ki. Ez a tábla általában az adott hely tevékenységét, árucikkét vagy szolgáltatását jelzi, hogy az arra járók könnyen felismerhessék.

Megoldás: **CÉGÉR**